

ULUSAL PAMUK KONSEYİ
9. OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI
YÖNETİM KURULU
13 NİSAN 2016 – 22 MAYIS 2017 DÖNEMİ
FAALİYET RAPORU

Ulusal Pamuk Konseyi'nin irtibat adresi
“Şehit Fethi Bey Caddesi No:32/A Pamuk Han Konak / İZMİR” dir.

Konseyimizin kuruluş amaçları doğrultusunda yapması öngörülen faaliyetleri yönetmeliğimizin 7. Maddesinde, Yönetim Kurulunun görevleri ise 15. Maddesinde sıralanmıştır¹.

Buna göre, Yönetim Kurulumuz 13 Nisan 2016 – 22 Mayıs 2017 döneminde aşağıda özetlenen faaliyetleri gerçekleştirmiştir. *(Bazı faaliyetlere ilişkin ayrıntılı bilgi ve belgelere metin içinde verilen internet bağlantıları üzerinden erişim mümkündür.)*

- Konseyimizin **8. Olağan Genel Kurul Toplantısı** 13 Nisan 2016 tarihinde TOBB Ankara Sosyal tesislerinde 66 üyemizin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda yönetim kurulumuzun faaliyet raporu, denetim kurulumuzun denetim raporu ve yönetim kurulumuzun ibrası oy birliği ile kabul edilmiş, ayrıca toplamı 600.000 TL olan gelecek dönem bütçesine onay verilmiştir.
- Yönetim Kurulumuz anılan dönem zarfında yönetmeliğimizin 14. Maddesi uyarınca, istisnalar dışında her ay, tam veya büyük çoğunluklu katılımı toplanmıştır. Bu toplantılarda yükümlü olduğu görevlerle ilgili konularda yurt içi ve yurt dışındaki gelişmeleri değerlendirmiş, gerekli kararları almış, kararların uygulamaya konulmasını sağlamış ve sonuçlarını izlemiştir. Kararların hepsi ortak görüşlere dayandırılarak, “**oy birliği**” ile alınmış; kararlara herhangi bir itiraz olmamıştır. Önceki dönemin ilk YK toplantısında alınan ilke kararı uyarınca **YK toplantılarına asıl ve yedek üyelerimizin davet edilmesi ve toplantıların birlikte yapılması geleneği bu dönemde de**

¹ UPK Yönetmeliği'ne erişim:

<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.11227&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=ulusal%20pamuk%20konseyi>

sürdürülmüştür. Memnuniyetle görülmüştür ki, üyelerimizin büyük çoğunluğu toplantılarımıza düzenli olarak katılmıştır. Böylece gündem zenginleşmiş, konuların çok farklı açılardan değerlendirilerek daha sağlıklı kararlar alınması ve alınan karar ve görüşme sonuçlarının çok daha geniş kitlelere yayılarak benimsetilmesi mümkün olmuştur. Ayrıca kurul üyelerimizin bu öz verili tutumu söz konusu uygulamanın Konseyimiz kurumsal belleğinin ve yönetim deneyiminin geleceğe taşınmasını sağlayacağına dair öngörümüzü pekiştirmiştir. Bu anlamda kurul üyelerimizin her birine teşekkürü borç biliyoruz. Bu dönem YK toplantılarımızın hepsi, üyelerimizin zaman kısıtı nedeniyle İzmir'de gerçekleştirilmiş, geçen yıllardaki gibi bazı toplantılarımızın diğer pamuk bölgelerinde yapılması mümkün olmamıştır.

- YK toplantılarının 1. maddesi **pamuk ve ilgili sektörlerdeki ülke ve dünya genelindeki gelişmelerin değerlendirmesi** olmuş; sektörün değişik çalışma alanlarına mensup üyelerimiz güncel gelişmelere dair bilgi ve düşüncelerini diğerleriyle paylaşmış, böylece Kurul kararlarımızın ve Konsey görüşlerinin sürekli güncellenen sağlıklı bir zemin üzerine inşa edilmesi sağlamıştır.
- Her sezon birisi ekim diğeri hasat döneminde olmak üzere iki olağan **Basın Toplantısı** yapılmıştır. Ekim dönemi basın toplantısında pamuk ekilişindeki, ikincisinde ise pamuk rekoltesindeki tahminler ve gelişmeler açıklanarak çiftçilerimizin, kamuoyunun ve ilgili makamların sorunlar ve çözümleri hakkında konseyimiz görüşlerini öğrenmesi sağlanmıştır.
- Olağan basın toplantılarının yanı sıra, ilgi alanımızda güncel gelişmeler ortaya çıktığında, ki bu geçen dönemde onlarca kez olmuştur, YK Başkanımız **medyaya yazılı veya sözlü açıklamalarda** bulunarak Konseyimiz görüşlerini paylaşmış ve sektörümüz itibar ve menfaatlerinin kamu oyu nezdinde korunmasını sağlamıştır.
- Söke Ziraat Odasından gelen talep üzerine geçen pamuk sezonunda Konseyimiz koordinasyonu ve TARİŞ Arge desteğinde Söke'li pamuk üreticilerine, ekimden hasada uzanan süreçte bir dizi **eğitim seminerleri** düzenlenmiştir.
- Konseyimiz **web sayfası** cep telefonu, tablet ve bilgisayar; her türlü araç üzerinden daha etkin bir iletişim için yenilenmiş olup, içeriğinin zenginleştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir (<http://upk.org.tr>).
- Konseyimiz 30 Ekim - 4 Kasım 2016 tarihleri arasında Pakistan'ın İslamabad şehrinde düzenlenen **ICAC 75. Genel Kurul toplantısında** Genel Sekreter düzeyinde temsil edilmiş; Türkiye ülke raporunun hazırlanması ve sunumunda Ekonomi Bakanlığımıza destek sağlanmış, tartışmalarda ülkemiz pamuk sektörünün görüşleri açıklanmış,

karşılığında sektörün dünya genelindeki gelişmeleri ve temel eğilimleri hakkında bilgiler edinilmiştir.

- "**Ürün Farkındalığı**" yaratmak ülkemiz pamuk sektörüne önemli kazançlar sağlayacağına inandığımız güncel çözümlerin başında yer almaktadır. Konseyimiz bu anlamda bu güne kadar iki önemli girişimi gerçekleştirmiş bulunmaktadır: Bunların ilki "**GMO Free Turkish Cotton**" kalite kimliğidir². Türkiye sadece GDO'suz tohum kullanarak pamuk üretimi yapan yegane Dünya ülkesidir. GDO'lu pamuk tohumu kullanımı, geçen on yıllık sürede Hindistan, Çin, ABD, Pakistan gibi en büyük üreticiler başta olmak üzere bütün ülkelerde hızla yaygınlaşmış ve dünya üretiminin dörtte üçünden fazlası GDO'lu tohumla yapılır olmuştur. Ne var ki, son iki yıldan bu yana GDO'lu pamuk üretiminde ortaya çıkan elyaf uzunluğu ve homojenliğindeki bozulmalar, tarla verimlerindeki düşmeler gibi olumsuzlukların yanı sıra dünya kamu oyu nezdinde GMO'lara karşı var olan direncin daha da gelişmesine bağlı olarak bu eğilim tersine dönmeye başlamış ve GDO'lu tohumlar daha çok tartışılır olmuştur. Hindistan'ın GDO'lu pamuk üretiminden bir program dahilinde çıkma kararı, Burkina Faso ve Fildişi Sahilleri'nin benzeri bir karar eşliğinde olmaları bu gelişmenin önemli işaretleridir. Bu durum ülkemiz pamuk sektörü için büyük bir fırsat oluşturmaktadır. "GMO Free Turkish Cotton" kalite kimliği bu fırsatın faydaya dönüştürülmesinde çok önemli bir araç olabilecek nitelikte bir argümandır. GTHB tarafından, Konseyimiz desteğinde hazırlanan ve Konseyimizin aktif katılımıyla bu yıl içinde uygulamaya geçirilmesi planlanan "**BİTKİSEL ÜRETİMİ GELİŞTİRME PROJESİ- Lif Bitkilerinde (Pamuk) Kalitenin Artırılması ve Pazara Ulaşımın Geliştirilmesi Projesi**"nin "GMO Free Turkish Cotton" kalite kimliği kullanımının yaygınlaştırılmasına büyük katkı sağlayacağı ümit edilmektedir.
- "**BCI- Better Cotton Initiative**" kalite kimliğinin Türkiye girişimi olarak kurulan "**İyi Pamuk Uygulamaları Derneği- IPUD**" Konseyimizin "Ürün Farkındalığı" bağlamında gerçekleştirmiş olduğu ikinci önemli faaliyettir. Bu bağlamda, IPUD da Konseyimize üye olmuş ve böylece iki kuruluşun karşılıklı dayanışma ve sinerji ile sektöre olan katkılarının artırılmasına zemin hazırlanmıştır. IPUD çalışmalarını başarıyla sürdürmekte, pamuk tescil rekoltesini giderek artırmaktadır; üçüncü hasat sezonu itibariyle BCI Lisanslı Kütlü Pamuk Alımı 61,5 Ton'a ulaşmış bulunmaktadır.

² *GMO Free Turkish Cotton kalite kimliğine erişim:*
http://www.upk.org.tr/User_Files/kitaplik/whats-the-gmo-free-turkishcotton.pdf.

- Pamuk istatistiklerinin ürün politikalarının belirlenmesi ve sektörle ilgili doğru kararların alınmasında taşıdığı önem nedeniyle, verilerin doğru yöntem ve araçlarla toplanması, doğrulanarak düzenlenmesi ve önceden açıklanan zamanlarda yayımlanması Konseyimizin üzerinde önemle durduğu konular arasındadır. Bu konudaki önerilerimiz yetkili makamlar nezdinde ısrarla yinelenmekte ve sonuçları izlenmektedir. Bu bağlamda TUIK tarafından yılda dört kez yapılmakta olan **Ürün Tahmin Toplantılarına** Konseyimizin de katılımı sağlanmıştır. Konseyimiz bu toplantılarda pamuk istatistiklerine dair tahminlerini paylaşmakta, TUIK tahminleri hakkındaki görüşlerini açıklamakta ve sektörümüz için büyük önem arz eden istatistiklerin daha güvenli hale getirilmesine yönelik önerilerle çalışmalara destek vermektedir. Ayrıca **pamuk ekiliş ve hasat alanları ile tarla verimleri** için biri ekim, diğeri hasat döneminde olmak üzere, sezonda iki kez, pamuk bölgeleri ticaret borsaları ile ticaret ve sanayi odaları, tohumcu kuruluşlar ve kaynaklardan elde edilen veriler resmi istatistiklerle karşılaştırmalı olarak değerlendirilmekte ve sonuçları ilgili makamlarla paylaşarak mevcut istatistiklerin daha güvenilir kılınması gereğine işaret edilmektedir.
- Önceki Faaliyet Raporumuzda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızca (BSTB) hazırlanan ve 25 Haziran 2015 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe konulan **"Türkiye Tekstil, Hazırgiyim ve Deri Sektörleri Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2015-2018"** kapsamında³ Konseyimize "Sorumlu Kuruluş" ve "İş Birliği Yapılacak Kuruluş" olarak görevler verildiği bildirilmiş ve bu kapsamda o dönem içinde yapılanlar özetlenmişti. İlgili çalışmalar bu dönem içinde de sürdürülmüş ve Konseyimiz aşağıda sıralı faaliyetlere Sorumlu veya İş Birliği yapılan kuruluş olarak katılmıştır:
- Konseyimizin sorumlu kuruluş olduğu **"4.2. Nolu Eylem : Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) içermeyen Türk pamuğunun tanıtımı yapılacaktır. Süre: 2015-2018"** ile ilgili olarak **"Effects of GMO and Non-GMO Cotton Production in the World"** konusunun ICAC 76. Plenary Meeting gündemine alınmasına dair gerekçeli önerimiz Washington Büyükelçiliğimiz Ticaret Ateşeliği Ticaret Baş Müşaviri Sn Onur Demir Kızılaslan vasıtasıyla 3 Şubat 2017 tarihinde yapılan ICAC 546.Daimi Komitesi'ne sunulmuş ve önerimizin kabul edildiği bilgisi bir Gayri Resmi Metin olarak konseyimize ulaşmış bulunmaktadır.

³ *İlgili Strateji Belgesi ve Eylem Planına erişim:*

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/06/20150625-6-1.pdf>

- Ekonomi Bakanlığı (EB) sorumluluğundaki, BSTB, Dış İşleri, AB, GT ve Kalkınma Bakanlıkları ve ilgili diğer STK'larla birlikte İş Birliği Yapılacak Kuruluşlar arasında yer aldığımız **"1.1. Eylem: Türkiye'nin ve AB'nin müzakerelerine devam ettiği veya başlama yönünde girişimlerde bulunduğu olası STA'lara ilişkin olarak ilgili kamu kurumları ve sektör temsilcilerinin bir araya geldiği düzenli bir istişare platformu oluşturulacaktır. Süre: 2015-2018"** ile ilgili olarak dönem boyunca her hangi bir davet alınmamıştır.
- BSTB sorumluluğundaki, Konseyimizin EB ve GTHB ile birlikte İş Birliği Yapılacak Kuruluşlar arasında yer aldığı **"2.2.Eylem: GITES kapsamında yapılan çalışmalarla işbirliği ve koordinasyon sağlanacaktır. Süre:2015-2016"** ilgili olarak herhangi bir davet alınmamış, GITES kapsamındaki önceki raporlarımızda yer alan çalışmalarımızın akıbetinin sektörümüz için önemini dikkate alarak yaptığımız sorgulamada GITES faaliyetlerine son verilmiş olduğu bilgisi (gayri resmi) edinilmiştir.
- GTHB'nın sorumluluğundaki, Konseyimizin İş Birliği Yapılacak Kuruluş olduğu **"Yerli pamuk üretiminin dengede tutulması ve yerli pamuk kalitesinin artırılması yönünde çalışmalar yapılacaktır. Süre:2015-2018"** eylemi ile ilgili olarak çalışmalarımız dönem boyunca sürmüştür. *(Bu eyleme ilişkin Açıklamada yerli pamuk üretiminin öncelikle 1 milyon ton seviyelerinde dengede tutulmasını sağlayacak dinamik bir mekanizmanın geliştirilmesi gerektiği vurgulanmakta olup, bu Konseyimizin son bir kaç yıldır ısrarla tekrarlamakta olduğu hedefin hükümetimizce de benimsenmiş olduğunu göstermektedir.)*
- Konseyimiz her yıl olduğu gibi, bu yılda hasat sezonu sonunda pamuk bölgelerindeki Ziraat Odaları, Ticaret Borsaları, Kooperatifler ile Nazilli Pamuk Araştırma Enstitüsünden o sezona ilişkin **Cari Pamuk Üretim Maliyet Verileri** toplanarak değerlendirilmiş ve sonuçları bir rapor halinde pamuk destekleme politikalarının belirlenmesinde dikkate alınması dileği ile GTHB'na sunulmuştur⁴. Söz konusu çalışmada, Alan birimi (dekar) başına Ortalama Cari Üretim Maliyeti 1.040 (TL/da) bulunmuş ve TUIK ülke ortalaması tarla verimi (462 kg/da) ve çırçır randımanı (%38) değerlerinden hareketle, ürün birimi (kg) başına Ortalama Pamuk Üretim Maliyetleri için, 2,25 (TL/kg-Kütlü) ve 5.92 (TL/kg-lif) (çırçırılama giderleri hariç) hesaplanmıştır. Buna karşılık hasat dönemi boyunca lif pamuk piyasa fiyatları bu maliyetin bile altında kalmıştır. (Örneğin, İzmir Ticaret Borsası 41 Renk kapanış aylık ortalama fiyatları, ki

⁴ 2015/16 Sezonu Pamuk Üretim Maliyetlerine erişim: <http://www.upk.org.tr>

bu fiyatlar ülke genelindeki en yüksek fiyatlardır, 4,80..5,87 TL/kg aralığında seyretmiştir.) Hükümetimizce verilmekte olan prim desteğinin mevcut pamuk üreticilerimizin bu yılki bilançolarının yanı sıra üretimlerini aynen ya da genişleterek sürdürme kararları üzerinde ne denli büyük önem taşıdığını çok açık bir şekilde ortaya koyan bu durum bir rapor halinde Bakanlık makamına arz edilmiştir.

- Yine her yıl olduğu gibi, bu sezon sonunda da ülkemiz ve dünya pamuk sektörünün bütününe ilişkin gelişmeleri kapsayan "**2016 Pamuk Sektör Raporu**" hazırlanarak **Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu'na** sunulmak üzere Bakanlığımıza arz edilmiştir⁵.
- 2012 yılında GTHB (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı) ile EBRD (European Bank of Rural Development) birlikteliğinde yapılan bir saha çalışmasında üreticilerimizin en önemli sorunlarının "Ürün fiyatlarındaki dalgalanmaları öngöremeyerek, ürünlerini hasat döneminde, düşük fiyatla satmak zorunda kalmaları" olduğu tespit edilmiştir. Konseyimiz "**Lisanslı Depoculuğun**" bu en önemli sorunun çözümünde anahtar rol oynayacağına inanmakta ve bu inançla pamuk üreticilerinin ürünlerini lisanslı depolar üzerinden pazarlanmasının teşviki için ilgili makamlar nezdinde yapılan girişimlere destek vermektedir. Memnuniyetle ifade edilmelidir ki, bu girişimler sonuç vermiş ve lisanslı depoculuğu kullanacak çiftçilerimizin bu sezondan itibaren beş yıl süreyle 7 TL/ton-ay bedelle desteklenmesine başlanmıştır. Bunun yanı sıra, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'mız , Konseyimizin de yoğun çabaları sonucunda, lisanslı depo yatırımları ve üreticinin lisanslı depo kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla yeni birçok çalışma başlatmış bulunmaktadır. Bakanlığımızın bu yeni teşvik ve destekleri çok yakında kamu oyu ile paylaşması beklenmektedir. Bundan böyle Konseyimiz vd ilgili kuruluşlara düşen görev, pamuk üreticilerini bilgilendirerek ürünlerini Lisanslı Depolar üzerinden pazarlamalarını sağlamak olmalıdır. Böylece uzun vadede hem üretici hem de çırçır işletmecilerinin aleyhine sonuçlar doğuran "emanet yöntemiyle" satışlar son bulacak, dahası kaliteli pamuğun hak ettiği değerden satılması ve ülke genelinde kalitenin yükselmesi mümkün olacaktır.
- Pamuk üretiminin desteklenmesi bağlamında ilgili bakanlıklar nezdinde ki girişimlerimiz bu dönemde de, büyük bir gayretle sürdrülmüştür:

⁵ 2016 Pamuk Sektör Raporu'na erişim için:

http://www.upk.org.tr/User_Files/kitaplik/resim.pdf

- Pamuk primlerinin ödenmesinde %4 olarak uygulanmakta olan **stopaj kesinti oranının**, eskiden olduğu gibi %2'ye düşürülmesi istenmiştir.
- Ayrıca pamuk üretim maliyetlerinin yarısının beş temel girdi (tohum, gübre, ilaç, mazot ve makina) giderlerinden oluştuğu ve bu maliyetin yaklaşık dörtte birinin dolaylı vergilerden (KDV ve ÖTV) kaynaklandığı, buna karşılık çiftçilerimizin büyük çoğunluğunun bu dolaylı vergileri mahsup imkanı bulunmadığı gerçeğinden hareketle, çiftçilerimizin mağduriyetini gidermek ve rakip ülke çiftçileriyle rekabet edebilirliğini sağlamak üzere, üretim girdilerinden alınmakta olan **dolaylı vergilerde indirme gidilmesine** dair önerilerimiz her fırsatta yenilenmiştir. Bu girişimlerimiz arzulanan ölçüde olmamakla birlikte sonuç vermiş; gübrelerde (ve yemlerde) kdv oranı %1'e düşürülmüş, mazot desteği gübre ve toprak analiz desteği ile birleştirilerek dekar başına 11 TL'na çıkarılmıştır. Milli Tarım projesinin bütün araçlarıyla birlikte hayata geçirilmesi halinde bu gelişmelerin hız kazanacağı ve pamuk üretiminin tekrar eski cazibesine kavuşarak ekim alanlarının 15 yıl önceki seviyesine çıkacağı, bunun yanı sıra ürün kalitesinin de gelişerek tekstil sanayimiz pamuk talebinin tümüyle yerli üretimle karşılanabileceği ümit edilmektedir.
- Konseyimizin geleneksel **Ulusal Pamuk Zirvelerinin dördüncüsü**, "**Milli Tarım, Milli Pamuk**" ana teması ile, **16 Aralık 2016 tarihinde**, ilgili bakanlıklarımızın üst düzey yöneticileri ve uzmanları ile sektörümüzün üretici, tüccar , sanayici, araştırma ve meslek kuruluşları temsilcilerinden oluşan 472 kişilik katılımıyla, İzmir'de gerçekleştirilmiştir. Zirvede planlandığı üzere, ülkemiz pamukçuluğunun bütün sorunları tarladan dükkana, tohumdan gömleğe pamuk değer zincirinde yer alan bütün kesimlerin bakış açılarından ele alınıp değerlendirilmiş ve çözüm önerileri ortaya konmuştur. Ayrıca hükümetimizin bu sorunlara yaklaşımı, çözüm için yapılanlar ve sektörümüzün ülke ekonomisine katkısının daha da geliştirilmesi için yapılması planlananlar en yetkili ağızlardan dile getirilmiştir. (*Zirve konuşmaları ve bildirilerine erişim için: <http://www.upk.org.tr/4-ulusal-pamuk-zirvesi>*). Zirve boyunca öne çıkan konular, sorunlar ve çözüm önerileri dikkatle derlenmiş ve hazırlanan "**Sonuç Bildirgesi**" ile katılımcılara ve basın yoluyla kamu oyuna duyurulmuş, ayrıca birer yazı ile ilgili makamlara sunulmuştur⁶.

⁶ 4.Ulusal Pamuk Zirvesi Sonuç Bildirgesi'ne erişim:
http://www.upk.org.tr/User_Files/pdf/sonuc-bildirgesi.pdf

Her yıl olduğu geçtiğimiz yıl içinde de GTHB başta olmak üzere, ilgili diğer bakanlıklarımızın (GTB, EB ve BSTB) talepleri hazırlanan rapor ve yazılı görüşlerle zamanında karşılanmıştır. Ayrıca, ilgi alanımıza giren konularda diğer kuruluşlarca düzenlenen toplantı çağrılarına uyularak Konseyimiz görüşleri katılımcılarla paylaşılmıştır. Bunların yanı sıra, güncel sorunlar ortaya çıktığında çözüm önerilerimiz yazılı olarak ilgili makamlara arz edilmiş, gerektiğinde medya üzerinden kamu ile paylaşılmıştır.

Memnuniyetle ifade etmeliyiz ki, GTHB başta olmak üzere ilgili bütün bakanlıklarımız ülkemiz pamuk sektörüyle ilgili konularda her geçen yıl giderek artan oranlarda Konseyimiz görüşlerini alarak değerlendirmektedir. Bu sayede ülkemiz pamuk sektörünün üretici, sanayici ve tüccarıyla bir bütün halinde gelişmesi ve uluslararası rekabet gücünün artmasına yönelik görüşlerimizi ilgili karar mercilerine iletilebiliyor ve böylece ülkemiz pamuk sektörünün kalkınmasını hızlandıracak adımlar atılmasına destek verebiliyoruz. Yedi yıl gibi kısa bir geçmişe ve son derece kısıtlı maddi olanaklara sahip olmamıza rağmen, büyük bir öz veriyle çalışarak sağlanan bu konumu takdirlerinize sunuyoruz.

Saygılarımızla,

Yönetim Kurulu adına,

Barış Kocagöz

Ulusal Pamuk Konseyi

Yönetim Kurulu Başkanı

Eklere:

- 1. UPK 2016 yılı Gelir-Gider Tablosu**
- 2. UPK 2016 yılı Denetleme Raporu**
- 3. UPK 2017 yılı Tahmini Bütçesi**